

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

474715

Onderwerp: Sociaal Hospitaal: de doorbraakmethode

Voorstel

1. In te stemmen met de inzet van het Sociaal Hospitaal voor multiprobleemhuishoudens door het Instituut van Publieke Waarden.
2. In te stemmen met het onttrekken van de uitvoeringskosten Sociaal Hospitaal 2020 en 2021 (totaal € 875.000) aan de BR WMO en Jeugdzorg (€ 775.000) en de BR Transformatie zorg (€ 100.000) en dit via verzamelbesluit 2 - 2020 in de begroting te verwerken.
3. In te stemmen met het ten goede laten komen van de directe besparingen van het Sociaal Hospitaal aan de betreffende beleidsvelden. Waar dit leidt tot een voordeel binnen het beleidsveld, wordt het voordeel ingezet ter aanvulling van bovenstaande bestemmingsreserves met een maximum van het eerder onttrokken bedrag.

Inleiding

In Arnhem zijn gezinnen die een groot beroep doen op de voorzieningen in het sociaal domein. De problematiek van deze gezinnen gaat vaak over meerdere leefgebieden heen. Zo zijn veel gezinnen afhankelijk van een uitkering, komen schulden vaak voor en is er sprake van armoede. Dit naast een stapeling van zorg. Uit landelijke cijfers komt naar voren dat een derde van de financiële middelen in het sociaal domein naar een klein percentage van deze veelgebruikers gaat. De stapeling van voorzieningen heeft ook tot gevolg dat er wet- en regelgeving vanuit verschillende beleidsdomeinen van toepassing is. Hierdoor treden er vaak onbedoelde en ongewenste effecten van beleid op. Effecten die nadelig uitpakken voor het gezin en hoge maatschappelijke kosten veroorzaken.

In het Sociaal Hospitaal worden in twee jaar 150 multiprobleemhuishoudens geholpen met een eigen, integraal maatwerkplan. Dit heeft als doel een 'doorbraak' te realiseren om de situatie van de inwoner te verbeteren. Dat vraagt om het zoeken van maximale ruimte binnen wat en kan en mag. Ieder maatwerkplan wordt getoetst op: i. legitimiteit (mag het), ii. betrokkenheid (draagt het bij aan eigen regie) en iii. rendement (kwaliteit van leven en optimale inzet middelen). De toetsing aan deze drie waarden zorgt ervoor dat noodzakelijke uitzonderingen in de regelgeving worden gelegitimeerd. Hiermee zijn zij voorspelbaar en navolgbaar en voorkomen we willekeur. Met deze aanpak kan een 'doorbraak' gerealiseerd worden voor multiprobleemhuishoudens. Een uitgebreide toelichting op de werkwijze is te lezen in de bijlage.

Werken met de doorbraakmethode vraagt om een andere benadering van het vraagstuk dan we veelal gewend zijn. Het credo 'doen wat nodig is' wordt in optima forma toegepast, maar wel in combinatie met legitimering van het plan. Het Instituut van Publieke Waarden fungeert gedurende twee jaar als een

soort buitenboordmotor voor de doorbraakmethode. Zij passen de methode toe en laten zien hoe het werkt. Dat doen zij samen met partners zoals de Sociale Wijkteams die ook al veel ervaring hebben met 'doen wat nodig is', de teams leefomgeving en W&I. Om de werkwijze ook na vertrek van IPW te kunnen doorzetten, richten we samen met IPW een ondersteunend opleidingstraject in.

Gedurende de looptijd van het Sociaal Hospitaal worden uitvoeringskosten gemaakt van in totaal € 875.000. Gedurende de twee jaar valideert een onafhankelijke accountant de resultaten. Onder het kopje 'financiën' staan de kosten van het Sociaal Hospitaal en de financiering verder uitgewerkt.

Met de aanpak Sociaal Hospitaal geven we concrete invulling aan het voorstel 'doorbraakaanpak bij veelgebruikers' uit de perspectiefnota 2020-2023 en maatregel 1.2 van de Taskforce Jeugd.

Beoogd effect

1. Een betere kwaliteit van leven voor multiprobleemhuishoudens.
2. Een kostendaling op maatschappelijke kosten (waarvan in 2020 naar verwachting een besparing van € 200.000,-- op jeugdzorg).
3. Uitbreiding van het 'interventie-repertoire' met de doorbraakmethode (waarmee we leren om in multiprobleemhuishoudens integraal maatwerk te verbinden aan legitimiteit, betrokkenheid en rendement).

Argumenten

1.1 Ondanks toenemende investeringen blijft een duurzame verbetering in Arnhem uit.

De bestaande werkwijzen dragen onvoldoende bij aan een betere kwaliteit van leven voor multiprobleemhuishoudens. Met de doorbraakmethode beogen we een (nog) efficiëntere inzet van zorg, ondersteuning en middelen. In andere steden is met deze aanpak goed resultaat geboekt (o.a. Den Haag, Almelo, Enschede).

1.2 Het Sociaal Hospitaal sluit aan bij de uitgangspunten van de huidige aanpak.

De doorbraakmethode gaat uit van het werken vanuit het best mogelijke 'plan' voor de inwoner, het omarmt het principe 'doen wat nodig is' en werkt aan de transformatie die nodig is om dit plan te kunnen realiseren. Daarmee sluit de werkwijze goed aan op de Arnhemse uitgangspunten. We hebben de afgelopen jaren zelf stappen in deze richting gezet, met de inzet van IPW krijgt deze beweging een stevige duw in de rug. De ervaring en het netwerk van IPW gaan Arnhem helpen bij het slechten van de bureaucratische muren, integraal werken en het ontwikkelen van nieuwe (maatwerk)routines.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Het Sociaal Hospitaal heeft geen gegevens over de mate waarin de oplossingen structureel zijn.

Het IPW heeft alleen gegevens over het rendement (in kosten en kwaliteit van leven) van het eerste jaar na de interventie. Dat laat een positief beeld zien, maar zegt niets over de periode daarna. De

problematiek van multiprobleemhuishoudens is hardnekkig en gaat vaak over generaties heen. Voor hoeveel huishoudens deze methode een duurzame verbetering oplevert (en dus een structurele afname van de kosten) is de vraag.

1.2 *De doorbraakmethode verhoogt de werkdruk bij de uitvoerende professionals.*

Bij de SWT's bestaat de zorg dat de toch al hoge werkdruk verder oploopt met de introductie van de doorbraakmethode. IPW geeft aan dat er tijdwinst mogelijk is omdat vastgelopen trajecten vlot getrokken worden. Wat de Arnhemse praktijk wordt, moet nog blijken. We maken vooraf goede werkafspraken over rol- en taakverdeling tussen IPW en de wijkcoaches. Randvoorwaarde voor de SWT's is dat de doorbraakmethode geen taakverzwaring of extra inzet voor de wijkcoaches mag betekenen. Met alle opgaven die er al liggen, is het voor hen niet haalbaar om hier extra tijd voor vrij te maken. In een ander kader is al afgesproken dat we de werkdruk bij de SWT's goed monitoren. Mochten we toenemende werkdruk constateren, kunnen we snel maatregelen treffen (anders dan alleen efficiënter werken).

1.3 *De besparingen zijn onvoldoende om de uitvoeringskosten te dekken.*

De businesscase Sociaal Hospitaal gaat uit van een investering van € 875.000. Daar tegenover staat een geprognosticeerde opbrengst van € 3,6 miljoen aan maatschappelijk resultaat. Deze prognose wordt onderbouwd door resultaten die in andere steden behaald zijn. Het risico dat de gerealiseerde besparing op de directe en de reële kosten lager is dan de uitvoeringskosten is echter niet volledig uit te sluiten. Om dit risico te beperken maken we hierover afspraken in de contractering met IPW.

Financiën

De kosten van het Sociaal Hospitaal bedragen over 2 jaar € 875.000. De uitvoeringskosten zullen gedurende de jaren 2020 en 2021 worden voorgefinancierd door de gemeente Arnhem. IPW prognosticeert een maatschappelijk resultaat van het Sociaal Hospitaal van ca. € 3,6 mln., daarmee ontstaat een positieve businesscase. Op welk beleidsterrein dit rendement wordt gerealiseerd zal blijken uit de verantwoording van IPW.

De voorfinanciering van de uitvoeringskosten van het Sociaal Hospitaal wordt ten laste gebracht van de bestemmingsreserve WMO en Jeugdzorg (€ 775.000) en de BR Transformatie (€100.000). De redenatie hierbij is dat de voordelen (hoofdzakelijk) binnen deze beleidsterreinen zullen vallen en het Sociaal Hospitaal daarbij een bijdrage levert aan de transformatie-agenda. Indien de voorgestelde rendementen worden gerealiseerd zal het voordeel worden aangewend om de voornoemde onttrekking aan de bestemmingsreserves te compenseren waarna het eventuele surplus ten goede komt aan de Algemene Reserve. De financiële vertaling hiervan zal via verzamelbesluit 2 - 2020 in de begroting worden verwerkt.

De uitvoeringskosten voor de ambtelijke organisatie worden binnen de reguliere middelen gedekt.

Uitvoering

Na een positief besluit kunnen we met de voorbereidingen starten. Deze bestaan onder andere uit:

- privacy regelen
- casefinding
- analyse van lokale verordeningen
- escalatie inregelen
- werkafspraken met o.a. sociale wijkteams
- organiseren van bijeenkomsten voor betrokken professionals

Om het resultaat van maatregel 1.2 van de taskforce jeugdzorg voor 2020 te behalen, moet uiterlijk in augustus gestart worden.

Communicatie

In het voortraject is gecommuniceerd met de SWT's, TLO's en W&I.

Na een positief besluit betrekken we ook andere externe partijen (o.a. zorgverzekeraars, woningbouwcorporaties, bewindvoerders).

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Slimmer met bureaucratie, beter voor iedereen. Voorstel Sociaal Hospitaal van het Instituut voor Publieke Waarden.

Besluit van

Zaaknummer

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2020, nummer 474715;

gelet op artikelen 108 en 147 van de Gemeentewet en artikel 2.2 van de Jeugdwet

besluit:

1. In te stemmen met de inzet van het Sociaal Hospitaal voor multiprobleemhuishoudens door het Instituut van Publieke Waarden.
2. In te stemmen met het onttrekken van de uitvoeringskosten Sociaal Hospitaal 2020 en 2021 (totaal € 875.000) aan de BR WMO en Jeugdzorg (€ 775.000) en de BR Transformatie zorg (€ 100.000) en dit via verzamelbesluit 2 - 2020 te verwerken in de begroting.
3. In te stemmen met het ten goede laten komen van de directe besparingen van het Sociaal Hospitaal aan de betreffende beleidsvelden. Waar dit leidt tot een voordeel binnen het beleidsveld, wordt het voordeel ingezet ter aanvulling van bovenstaande bestemmingsreserves met een maximum van het eerder onttrokken bedrag.

De griffier,

De voorzitter,